

Sygnatura akt I C 1602/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wrocław, dnia 25 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Urbaniak

Protokolant: Irmina Szawica

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2014 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w W.

przeciwko (...) Publicznemu Szpitalowi (...) we W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 173.262,88 zł (sto siedemdziesiąt trzy tysiące dwieście sześćdziesiąt dwa złote 88/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 16 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty;

II. dalej idące powództwo oddala;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 6.062 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

I C 1602/12

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) sp. z o.o. w W. wniosła w pozwie o zasądzenie na jej rzecz od strony pozwanej (...) Publicznego Szpitala (...) we W. kwoty 195.564,83 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty. Uzasadniając żądanie podała, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zawarła z pozwanym w dniach 21.07.2010 r. i 24.08.2011 r. umowy (...). W ich wykonaniu dostarczała pozwanemu wyroby medyczne, których sprzedaż została udokumentowana 89 fakturami VAT wystawionymi pomiędzy 10.03.2011 r. a 8.12.2011 r. na łączną kwotę 173.424,88 zł. Pismem z 28.08.2012 r. pozwany został wezwany do zapłaty przysługującej powodowi należności. Do dnia wytoczenia powództwa pozwany nie zadośćuczynił przedmiotowemu wezwaniu. Strona powodowa podała, że w tym postępowaniu dochodzi od pozwanego kwoty 195.564,83 zł, na którą składa się: 173.262,88 zł tytułem należności głównych oraz 22.301,95 zł tytułem należnych odsetek wyliczonych na dzień 6.09.2012 r.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 28.09.2012 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu w całości uwzględnił żądanie zawarte w pozwie.

Strona pozwana (...) Szpital (...) we W. wniosła od tego nakazu sprzeciw w którym domagała się oddalenia powództwa w całości. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwana wskazała, że powód domaga się zapłaty z tytułu wykonania dwóch umów: (...) i (...). Tym niemniej z treści pozwu nie wynika, które faktury VAT są związane z poszczególnymi umowami. Zgodnie z treścią umów przetargowych powód był obowiązany do wskazywania na fakturach podstawy prawnej wystawienia faktury VAT, w postaci numeru umowy, numeru zamówienia oraz załączać kopie zamówień. Prawidłowo wystawiona faktura VAT winna zawierać również informacje o zakazie cesji wierzytelności. Powód nie czynił zadość postanowieniom umowy, w związku z tym pozwany nie może zweryfikować roszczenia i uznać go co do zasady. W związku z powyższym w sytuacji braku w/w dokumentów zamawiający stwierdził, że na podstawie par. 7 ust. 9 umowy (...) wstrzymuje się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, nie uznając roszczenia co do zasady. Niezależnie

od tego pozwany wielokrotnie monitował powoda, by skorygował dokumenty rozliczeniowe i umieścił wymagane umową zapisy na fakturach, w tym o zakazie cesji, zgodnie z par. 7 ust. 6. Bowiem po wykonaniu umowy powód miał doręczyć dokumenty rozliczeniowe, na które składała się m.in. prawidłowo wystawiona faktura VAT. Zgodnie z par. 7 ust. 7 prawidłowa faktura VAT powinna zawierać informacje m.in. o zakazie cesji wierzytelności. Do dnia dzisiejszego pozwany nie skorygował faktury. Pozwany podniósł także zarzut spełnienia świadczenia za pozwanego przez osobę trzecią tj. (...) S.A. z siedzibą w Ł.. Zdaniem pozwanego w tej sytuacji roszczenie wygasło, powód nie mógł odmówić przyjęcia świadczenia zgodnie z art. 356 par. 2 kc. W ocenie pozwanego strona powodowa wraz z (...) S.A. zawarły pozorną umowę windykacji należności, ustanawiając pełnomocnika w sprawie, umowa ta miała służyć obejściu ustawy o działalności leczniczej, zakazującej cesji wierzytelności publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

W odpowiedzi na sprzeciw strona powodowa podtrzymała stanowisko zawarte w pozwie. Wskazała, że składa w poczet materiału dowodowego stronę 3 umowy nr (...), faktury VAT od pozycji 19 do 77 oraz zamówienia pozwanego. W każdym z tych zamówień wskazane są numery umów przetargowych nr (...) i (...), ponadto zamówienia zostały oznaczone numerami oraz datami, które następnie zostały wskazane w fakturach wystawianych na ich podstawie. W związku z tym nie ma wątpliwości, że faktury zostały wystawione w związku z realizacją zawartych przez strony umów przetargowych. Podniesione przez stronę pozwaną zarzuty dotyczące sposobu wystawiania faktur nie mają wpływu na zasadność roszczenia i istnienie wierzytelności. Pozwany prawidłowo wywiązał się ze swojego zobowiązania, dostarczając towary zgodnie ze złożonymi zamówieniami, za które wystawiono faktury VAT. Przysługują mu w związku z tym wymagalne wierzytelności zgodnie z łączącymi strony wskazanymi powyżej umowami przetargowymi. Również nie umieszczenie zapisów o zakazie cesji na fakturach w żaden sposób nie może być powiązane z niniejszym postępowaniem i nie jest okolicznością uprawniającą pozwanego do wstrzymania zapłaty. Pozwany nigdy nie kwestionował faktu istnienia wierzytelności w związku z czym należy przypuszczać, że pojawienie się wątpliwości na etapie postępowania sądowego jest jedynie elementem prowadzącym do wydłużenia postępowania celem jak najdłuższego uniknięcia zapłaty. Niezależnie od powyższego naruszenie umów przetargowych w postaci błędów technicznych w wystawieniu faktur może skutkować ewentualną odpowiedzialnością odszkodowawczą z tytułu naruszenia postanowień umów przetargowych i powinno być przedmiotem odrębnego postępowania. Nie może natomiast prowadzić do uznania, że roszczenia powoda są bezzasadne. Załączone do cytowanego pisma faktury miały być związane z powyższymi umowami przetargowymi.

Podniesiony w dalszej kolejności zarzut spełnienia świadczenia za pozwanego przez osobę trzecią, w rezultacie czego roszczenie miało wygasnąć, strona powodowa uznała za bezzasadny. Powód wskazał, iż nie zawierał z (...) S.A. umowy której skutkiem byłoby spełnienie przez (...) S.A. świadczenia za pozwanego. Gdyby tak było powodem w przedmiotowej sprawie byłaby spółka (...). Spółka (...) nie jest powodem w sprawie gdyż wierzytelność powoda względem pozwanego nie wygasła i o żadnym spełnieniu świadczenia z umów przetargowych przez spółkę (...) nie może być mowy. Powód nie otrzymał od (...) S.A. zapłaty której skutkiem byłoby spełnienie świadczenia za pozwanego stosownie do art. 356 kc. Spółka (...) jako instytucja finansowa udzieliła finansowania powodowi. Na skutek naruszenia przez pozwanego umów zawartych z powodem co do terminów płatności i powstałych znacznych opóźnień pozwanego w regulowaniu swoich zobowiązań względem powoda, powód aby mógł regulować swoje zobowiązania musi poszukiwać finansowania zewnętrznego do czasu uzyskania zapłaty od pozwanego. Powód nie może sobie pozwolić na nieregulowanie swoich zobowiązań gdyż jeśli miałby zadłużenie w szczególności względem Urzędu Skarbowego bądź Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie mógłby brać udziału w postępowaniach na zamówienie publiczne gdzie trzeba przedkładać zaświadczenia o niezaleganiu w uiszczaniu podatków, opłat oraz składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne. W związku z powyższym zarzut pozwanego odnośnie pozyskiwania finansowania od powoda i podjęcia działań windykacyjnych zmierzających do odzyskania zapłaty nie ma jakiegokolwiek związku z niniejszym postępowaniem dlatego powód wniósł o oddalenie wszelkich wniosków dowodowych pozwanego w tym zakresie. Pozwany nie może oczekiwać od powoda niepodjęcia żadnych działań w przypadku kiedy pozwany nie reguluje swoich zobowiązań. Strona powodowa przypominała, że zgodnie z prawem zamówień publicznych to pozwany- zamawiający ustala wszystkie warunki umowy w tym terminy płatności dla swoich kontrahentów. Skoro ma tutaj swobodę to powinien ustalić taki termin w którym należność winien uregulować. Dodatkowo zamawiający zgodnie z prawem zamówień publicznych ogłaszając postępowanie o zamówienie publiczne

powinien mieć zarezerwowane środki na zapłatę dla wykonawców. Jeśli więc nie spona należności mimo, iż ma dużą dowolność w ustalaniu terminów zapłaty musi liczyć się z podjętymi przez powoda krokami mającymi na celu zapłatę za dostarczone towary bądź wykonane usługi czego dowodem jest wytoczenie powództwa przez powoda. Strona powodowa podnosiła, że nie istnieją przepisy prawa, które zakazywałyby pozyskiwania finansowania bądź podejmowania działań windykacyjnych dlatego też wszelkie zarzuty w tym zakresie są bezzasadne i nie mają związku z niniejszym postępowaniem a wnioski dowodowe na te okoliczności powinny zostać oddalone. Nie może być więc mowy o pozornej umowie windykacji wierzytelności. Argumenty jakoby na pozorność umowy miała wpływ siedziba spółki (...) i pełnomocnika powoda w jednym miejscu z uwagi na oczywistą bezzasadność nie wymagały, w ocenie powódki, w zasadzie uzasadnienia. Poprzez wykonanie umów przez stronę powodową powstał obowiązek zapłaty po stronie pozwanego zgodnie z umową. Powódka stwierdziła, że wystawienie faktur to obowiązek związany z prawem bilansowym i prawem podatkowym. Na gruncie prawa cywilnego powód nie musi wystawiać faktur aby dochodzić należności gdyż faktura nie reguluje wzajemnych praw i obowiązków stron tylko umowa. Dodano, iż argument strony pozwanej jakoby po dostarczeniu wszystkich dokumentów rozpoczęła się weryfikacja roszczenia jest niezrozumiałą. Pozwany powinien dysponować dokumentacją z której wynika komu i ile musi płacić. Weryfikacja wierzytelności po upływie terminu wymagalności i dopiero na etapie sądowym powoduje, że pozwany jest w opóźnieniu i nie może twierdzić, że nie jest zobowiązany do zapłaty powodowi. Wyrok sądu ma charakter deklaratoryjny co oznacza, że w przypadku uwzględnienia powództwa Sąd stwierdzi obowiązek zapłaty już od terminu wymagalności roszczenia a nie od uprawomocnienia się wyroku dlatego też nie można stwierdzić, iż pozwany nie ma obowiązku zapłaty na rzecz powoda.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej strona powodowa (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. zawarła z pozwanym (...) Publicznym Szpitalem (...) we W. w dniach 21.07.2010 r. i 24.08.2011 r. umowy (...). Umowy między stronami zostały zawarte w trybie zamówienia publicznego. W trakcie prowadzonych negocjacji strona powodowa zaakceptowała warunki umów i specyfikacje i podpisała umowy nie zgłaszając zastrzeżeń co do jej treści. W umowie z dnia 21.07.2010 r. strony określiły (§6 ust. 2 umowy), że płatności następują poprzez przelew na konto wykonawcy w terminie 60 dni po wykonaniu umowy, licząc od dnia doręczenia dokumentów rozliczeniowych zamawiającemu **tj. faktury oraz kopii zamówień podpisanych przez osoby o których mowa w §4 ust. 4 umowy.**

W umowie z dnia 24.08.2011 r. strony określiły (§7 ust. 2 umowy), że płatności następuje poprzez przelew na konto wykonawcy w terminie 90 dni po wykonaniu umowy, licząc od dnia doręczenia dokumentów rozliczeniowych zamawiającemu **tj. prawidłowo wystawionej faktury oraz kopii zamówień podpisanych przez osobę upoważnioną.** Prawidłowo wystawiona faktura VAT winna zawierać informacje o numerze niniejszej umowy i numerze poszczególnego zamówienia oraz informacje o zakazie cesji wierzytelności. Zamawiający może wstrzymać się ze spełnieniem świadczenia do czasu wykonania obowiązków określonych w § 7 ust. 2 umowy przez wykonawcę (§ 7 ust. 9 umowy).

(dowód: umowa o współpracę z 21.07.2010 r. oraz 24.08.2011 r. wraz z formularzem cenowym k.28-51, 143);

Powód w okresie obowiązywania umowy dostarczył pozwanemu, po uprzednim złożeniu przez pozwanego stosownych zamówień, różnego rodzaju wyroby medyczne i z tego tytułu wystawił faktury VAT z terminem płatności, który został określony na poszczególnych fakturach, na łączną kwotę 173.262,88 zł. Towary zostały przez pozwanego odebrane. Pozwany nie wystawił not korygujących.

(dowód: faktury VAT wraz z zamówieniami, k. 115-200);

Kopie zamówień dostarczonego towarów oraz części faktur VAT dotyczących dostarczonego towaru, zostały przesłane pełnomocnikowi strony pozwanej w dniu 7.02.2013 r.

(dowód: dowód nadania kopii faktur i zamówień, k. 112).

Sąd zważył , co następuje:

Powództwo w przeważającej części zasługiwało na uwzględnienie.

Powód domagał się zapłaty wskazanej w pozwie kwoty 195.564,83 zł z tytułu sprzedaży wyrobów medycznych dostarczonych pozwanemu w ramach łączących ich umów z dnia 21.07.2010 r. i 24.08.2011 r. wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wymagalności poszczególnych faktur. Na dochodzoną kwotę składają się należność główna w kwocie 173.262,88 zł wynikająca z wyszczególnionych w pozwie faktur VAT i odsetek skapitalizowanych w pozwie na kwotę 22.301,95 zł.

Pozwany wnosząc o oddalenie powództwa, w pierwszej rzędzie wskazywał na niemożność weryfikacji świadczenia powoda z uwagi na dostarczenie nieprawidłowych dokumentów rozliczeniowych, a w szczególności wskazywał na brak dołączenia wraz z fakturami VAT kopii zamówień towarów składanych przez pozwanego. Sprzedaż ze swej natury polega na tym, że sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Pozwany nie kwestionował, że powód przeniósł własność rzeczy i wydał rzecz pozwanemu w miejscu świadczenia przez niego działalności. Nie kwestionowano także wysokości dochodzonej kwoty głównej. Z przedłożonych faktur wynika, że należność ta wynosi 173.262,88 zł. Cenę i sposób zapłaty strony uzgodniły w ramowych umowach z 21.07.2010 r. i 24.08.2011 r. Po otrzymaniu towaru pozwany nie wystosował też żadnych not korygujących. Skoro tak to przyjąć należy, że wysokości żądania głównego w wysokości 173.262,88 zł, określona przez powoda na podstawie dołączonych do pozwu dokumentów, jest zgodna z treścią zawartych i w/w umów i dlatego w całości została przez Sąd uwzględniona (pkt I wyroku).

Sąd nie uwzględnił natomiast w znacznej części żądania w zakresie dochodzonych odsetek ustawowych, których powód żądał od dnia wymagalności poszczególnych faktur.

Ramowe umowy o współpracę, które łączyły strony zostały zawarte w trybie zamówienia publicznego. W ramach tego trybu postępowania strona powodowa miała możliwość zgłaszania zapytań i zastrzeżeń co do przyjętej wersji tej umowy. Ostatecznie strony w § 6 ust. 2 i 7 ust. 2 tych umów przyjęły, że termin płatności nastąpi w terminie 60 i 90 dni po wykonaniu umowy licząc od dnia doręczenia dokumentów rozliczeniowych zamawiającemu tj. prawidłowo wystawionej faktury oraz kopii zamówień podpisanych przez osobę upoważnioną. Prawidłowo wystawiona faktura VAT, jak wskazano w umowie, winna natomiast zawierać informacje o numerze niniejszej umowy i numerze poszczególnego zamówienia oraz informacje o zakazie cesji wierzytelności. Ogólnie przyjmuje się w orzecznictwie i doktrynie, że faktura jest dokumentem księgowym rozliczeniowym stwierdzającym dokonanie operacji gospodarczej. Wystawienie faktury, a następnie jej przyjęcie przez kontrahenta daje podstawę do domniemania, że zapisane w ewidencji zapisy są odzwierciedleniem stanu zgodnie z rzeczywistym przebiegiem zafakturowanej operacji. Podobnie list przewozowy potwierdza odbiór towaru. Zatem można by przyjąć, że faktura zawierająca wzmiankę o sposobie i terminie realizacji zapłaty może pełnić funkcję wezwania do zapłaty.

Niemniej jednak w rozpoznawanej sprawie taki wniosek nie jest uzasadniony. Wynika to z faktu, że faktury, które zostały doręczone pozwanemu nie mogły zostać przez niego zweryfikowane i zapłacone. Powód bowiem, wbrew obowiązkowi wynikającym z umowy (§ 6 i 7 ust. 2 umów) nie dostarczył razem z fakturą VAT **kopii zamówień**, na podstawie których wystawił te faktury. Konieczność dołączenia takiej dokumentacji jest wymagana do prawidłowej weryfikacji zobowiązania, co zostało ustalone między stronami i znalazło swój wyraz w treści umowy. Zatem pozwany szpital, zgodnie z §7 ust. 9 zawartej umowy miał uprawnienie aby wstrzymać się ze spełnieniem swojego świadczenia (do czasu wykonania obowiązków określonych w § 7 ust. 2 umowy, czyli do momentu doręczenia pozwanemu dokumentów rozliczeniowych tj. prawidłowo wystawionej faktury oraz **kopii zamówień**. Tym samym, wobec spełnienia warunków ustalonych przez strony w umowie dopiero w trakcie trwania procesu, Sąd uznał, że dłużnik – pozwany Szpital pozostawał w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia dopiero od upływu odpowiedniego terminu od chwili doręczenia pełnomocnikowi kopii zamówień dołączonych do pisma procesowego przesłanego pozwanemu

w dniu 7.02.2013 r., albowiem dopiero wówczas spełniono wszystkie przesłanki od których umowa uzależniała obowiązek spełnienia świadczenia pieniężnego przez kupującego. Stąd mając na uwadze powyższe okoliczności oraz treść przepisów art. 455 i 481 k.c. Sąd orzekł o odsetkach jak w punkcie I wyroku, w pozostałym zakresie żądanie odsetkowe oddalając.

Odnosząc się do pozostałych kwestii i wniosków dowodowych zgłaszanych przez strony należy dodać, po pierwsze, że w ocenie Sądu brak zapisów w fakturach dotyczących zakazu cesji nie miał istotnego znaczenia z punktu widzenia rozstrzygnięcia tej sprawy, okoliczność ta nie może wpłynąć na ocenę zasadności powództwa o zapłatę należności głównej w sytuacji spełnienia zasadniczego świadczenia przez stronę powodową, nie wpływa też na ustalenie terminu płatności i w konsekwencji naliczanie odsetek za opóźnienie spełnienia świadczenia pieniężnego. Po drugie podniesiony w dalszej kolejności zarzut spełnienia świadczenia za pozwanego przez osobę trzecią, w rezultacie czego roszczenie miało wygasnąć, należało uznać za nieudowodniony. Powód wskazał, iż nie zawierał z (...) S.A. umowy której skutkiem byłoby spełnienie przez (...) S.A. świadczenia za pozwanego. Analiza zabranego w sprawie materiału nie może, w ocenie Sądu prowadzić do wniosku, że powód otrzymał od (...) S.A. zapłatę której skutkiem byłoby spełnienie świadczenia za pozwanego stosownie do art. 356 kc. Spółka (...) jako instytucja finansowa udzieliła finansowania powodowi związanego z brakiem środków pieniężnych w konsekwencji braku spłat zadłużenia m.in. ze strony pozwanego jednak, co wymaga podkreślenia, strona pozwana (a to na niej spoczywał w tym zakresie ciężar dowodu zgodnie z art. 6 k.c.) nie wykazała, że intencją spółki (...) było spełnienie świadczenia dochodzonego pozwem za stronę pozwaną i doprowadzenie w ten sposób do uwolnienia (...) Nr (...) od odpowiedzialności za zapłatę ceny za towary dostarczone w ramach umów zawartych pomiędzy stronami a opisanych w pozwie.

Opierając się także na treści art. 6 kc należało uznać za niezasadne, z kolei, wnioski strony powodowej w których domagała się zobowiązania strony pozwanej do przedstawienia szeregu dowodów na podstawie których byłoby możliwe ustalenie kiedy dokładnie dostarczono pozwanej towar, faktury i kopie zamówień. To strona powodowa wywodziła z okoliczności, które miały być udowodnione tymi dokumentami skutki prawne i to niej spoczywał ciężar wykazania tychże okoliczności. Uwzględnienie wniosku o zobowiązanie pozwanej do dostarczenia stosownych dokumentów, w szczególności wyciągów z ksiąg, prowadziłoby do nieuzasadnionego przerzucania ciężaru dowodu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 100 zd. 2 k.p.c. mając na uwadze, że powództwo w przeważającym zakresie zostało uwzględnione i nałożył na pozwanego obowiązek zwrotu całości poniesionych kosztów, na które składają się koszty opłaty sądowej od pozwu -2.445 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł ustalone na podstawie § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego a także opłata od pełnomocnictwa- 17 zł (łącznie 6.062 zł).